

Олег Васишин,
кандидат філологічних наук

НА «КНИЖКОВУ РОЗВІДКУ» ДО ЛЬВОВА

Форум видавців у Львові суттєво відрізнявся від попередніх. Чим саме? Снаперед тим, що він відбувався у другий тиждень поспіль після того, як на Сході уже настав час припинення вогню, але вручена пам'ятка нам, гостям Форуму, про правила поведінки при загрозі мінування, дещо насторожувала і змушувала бути обачним і зосередженим. Але потрапивши у книжкове царство, ми на якусь мить піддалися спокусі її величності Книги і, як це було у попередні роки, «брали штурмом» три поверхи палацу Потоцьких. Снаперед у «книжкову розвідку» пішли доценти, історики Володимир Собчук та Олександр Соловей, які прибули найпершими. Саме вони мали змогу доволі близько «прицілитися» до стендів книжкових яток, бо в ранковий час на виставкових майданчиках шанувальників книги було не так вже й багато.

«Першою мішенню» для Володимира Собчука як науковця став пристойний фоліант — «Атлас історії України» (Ю. Лоза). Крім кількох фахових книг, він придбав ще й видання про історичну минувшину «Малі українські діарії XVII

— XVIII століть» (упорядник і перекладач Валерій Шевчук). Справжнім трофеєм для доцента Олександра Солов'я виявилася книжка Івана Драча «Наближення. Переклади і статті» з автографом письменника.

У другу половину дня «науковий десант» на чолі з ректором Афанасієм Ломаковичем зробив свій прорив у книжкову цитадель.

Усі члени групи мали свої запити й зацікавлення.

Якщо доценти Анатолій Янков і Володимир Мазурок «прицілювались» до книг з іноземної філології (першому навіть вдалося купити підручник зі старогрецької мови) та старожитностей Волині, то доцент Микола Курач більше

цікавився підручниками та посібниками з прикладного мистецтва.

Автор цих рядків, на жаль, на книжковому параді не побачив агенції «Академвидав», представники якої завжди приємно дивували нас якоюсь філологічною новинкою. «Книжкова розвідка» виявилася вдалою і для ректора, професора Афанасія Ломаковича, якому вдалося «вполювати» унікальні книги із українсько-польського літературного пограниччя (зокрема й про Тимка Падурру).

На «варті творчості» уже багато років стоїть активний учасник літбату (термін належить Олександрові Смику), письменник Петро Сорока із села Петрики, що неподалік обласного центру. На цей раз він порадював читачів цілою «обоймою» творів: «Шедевр», «Жезл» і «Посох» (історичні романи про Івана Мазепу і Тимофія Бордуляка).

Роман «Жезл» написаний від імені полтавського полковника Федора Жука, внучка якого Мотря закохалася у гетьмана Мазепу. По-новому висвітлено трагічну колізію цього кохання, що розгортається на широкому тлі історичних подій. У творі ви зустрінетеся з такими відомими персонажами, як літописець Самійло Величко, поет Іван Величковський, генеральний писар Василь Ко-

чубей, його дружина Любов Федорівна, козаки й гетьмани Хмельницький, Виговський, Самойлович...

Роман «Посох» — про письменника, священика Т. Бордуляка, на долю якого випало багато драматичних подій. Твір написано у формі щоденника, де фігурують І. Франко, І. Блажкевич, В. Шурат.

Лірична трилогія Петра Сороки «Симфонія Петриківського лісу» — книга особлива, якій важко шукати аналогів в українській літературі. У світовій практиці великі попередники такого письма — Генрі Торо, Фарлі Моует і Михайло Пришвін. Щоб написати свою «Симфонію...», автор кілька років жив у закинутій лісничівці і свої враження та пригоди занотував у щоденнику. Вони й лягли в основу його лісової робінзонади. У «Симфонії Петриківського лісу» головний герой — природа. Перша частина — сюжетна, друга — мозаїчна і складається з ліричних етюдів, третя — поетична («Лісові псалми»). Радю вітаємо Петра Сороку (з яким ми теж зустрілися) і сподіваємося, що невдовзі він приїде до академії на творчу зустріч зі студентами і викладачами.

Завершуючи «книжкову вилазку», нам вдалося зустрітись із визначним батьком українського бестселера, письменником Василем Шклярем. До речі, два роки тому світлої пам'яті Гаврило Чернихівський у нашій газеті

«Замок» представляв відомого автора широкому загалу читачів. Ми пообіцяли йому цей екземпляр надіслати, на що автор радо погодився і навіть написав нам номер свого мобільного телефона для подальших контактів.

ФОРУМ-2015 У СВІТЛІ СТАТИСТИКИ

За офіційними даними «Форуму Видавців-2015, цього року вийшло 5 тисяч книжкових новинок. Порівняно з минулим роком обсяги книговидавання в Україні, на жаль, скоротилися на 55%. Видавництво «Фоліо» випустило 53 книги (на 8 більше, ніж минулого року), «Видавництво Старого Лева» — 43, «КСД» — 40 і «Віват» — 35 виданих книжок. 15 нових видань представило «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 12 — «Наш Формат», 11 — «Крок», а решта видавництв випустили менше 10 новинок.

На Форумі були присутні більше 350 авторів із 22 країн світу. Зокрема, Швеції, Великої Британії, США, Китаю, Норвегії, Нідерландів, Франції, Фінляндії та ін. Країною-гостем цьогорічного фестивалю стала Франція.

Цього року в конкурсі на щорічну премію «Найкраща книга Форуму видавців» брали участь 463 книги 87 видавництв. Їх оцінювало 87 членів журі. Під час урочистої церемонії нагородження у львівському Оперному театрі назвали кращою книгою визнано видання «Відвага і страх» Ольги Гнатюк, яку видало київське видавництво «Дух і літера». У книзі йдеться про життя окупованого Львова в часи Другої світової війни, про непросту долю народу і зокрема польської, української та єврейської інтелігенції.

Всього журі назвало 20 найкращих книжок: «Шептицький від А до Я» («Видавництво Старого Лева»), Юрій Лоза «Історичний атлас України. (Мапа)», «Історія європейської цивілізації» за редакцією Умберто Еко («Фоліо»), Джеймс Джойс. «Улісс». (Видавництво Жупанського), Олена Галета «Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX — початку ХХІ століття» («Смолюк»), «Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності» («Університет банківської справи НБУ»), Франсуаза Барб-Галль «Як розмовляти з дітьми про мистецтво» («Видавництво Старого Лева»), Іван Котляревський «Енеїда» (Видавничий дім «Школа»), фотоальбом «Блаженотий муж...: Життєвий шлях митрополита Андрея Шептицького» («Манускрипт-Львів»), Софія Яблонська «Чар Марока. З країни ризику та опію. Далекі обрії: Подорожні нариси» (Літературна Агенція «Піраміда»), Микола Стороженко «Мій Шевченко: есе, мистецькі твори» («Майстер книг»), Мар'яна Князевич «Шустрік» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА), Пітер Поме-

ранцев «Нічого правдивого й усе можливе» («Видавництво Українського католицького університету»), Оксана Пасіцька «Львів і львів'яни: український соціум та промисел (20—30-ті рр. ХХ ст.)» (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), Митрополит Андрей Шептицький. Пастирські послання. У 4-х т. («Артос»), Зеновія Тканко «Мода в Україні ХХ століття» («Артос»), Ірина Котлобулатова «Львів на фотографії-3» («Центр Європи»), Дмитро Тищенко «Ідиш-український словник» («Арт Економі»).

Деякі книги отримали спеціальні відзнаки від членів журі та від президента Форуму видавців Олександри Коваль. Зокрема, Олександра Коваль відзначила два видання авторства Олега Лишеги — поетичну збірку «Поцілунок Елли Фіцджеральд» (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА) і збірку есеїв «Старе золото» («Піраміда»), а також репортаж донецького журналіста Дениса Казанського «Чорна лихоманка» («Темпора»).

Персональну відзнаку від членів журі конкурсу отримала збірка оповідей українського режисера Олега Сенцова

«Рассказы», яку видало київське видавництво «Laurus».

Під час церемонії також відзначили видання «Не сподівайтесь позуватися книжок» авторства європейських інтелектуалів Умберто Еко та Жан-Клода Кар'єра та книгу проекту The Ukrainians (обидві — «Видавництво Старого Лева»).

Спеціальну відзнаку від Львівської ОДА та Львівської облради отримала книга «Шептицький від А до Я» («Видав-

ництво Старого Лева») та її автори Галина Терещук, Оксана Думанська і творча майстерня «Аграфка».

Міський голова Львова Андрій Садовий від імені міської ради відзначив книгу Андрія Содомори «Батьківська рука» видавництва «Львівської політехніки».

Відвідала ХХІІ Форум видавців у Львові і дружина Президента України разом з дітьми. Президентська родина взяла участь у презентації публіцистичного триптиху з Бібліотеки газети «День», оглянула книжкову ярмарку та долучилася до першого Дитячого Форуму.

Серед презентованих на Форумі книжок хочеться відзначити книги про

війну на Донбасі. Це — романи, побудовані на реальних подіях — «Аеропорт» Сергія Лойка та «Іловайськ» Євгена Положія. А також — книга репортажів, інтерв'ю та аналітичних статей від журналістів «5 каналу» «Неоголошена війна. Невідомі факти і хроніки АТО».

На Форумі можна було придбати видання українських політ'язнів. Окрім збірки оповідань Олега Сенцова, презентовано книгу Надії Савченко «Сильне ім'я Надія».

Церемонію нагородження відвідав Міністр культури України В'ячеслав Кириленко. Він подякував «Форуму видавців» та Олександрі Коваль за багаторічну працю у розвитку українського книговидавання та пообіцяв подальшу підтримку з боку уряду.

На Форумі видавців у Львові кореспондент Los Angeles Times, письменник Сергій Лойко презентував роман «Аеропорт».

Книгу автор називає «головною книгою про війну, якої не мало бути, і про героїв, які хотіли жити, але вмирали». Щойно підійшовши до мікрофона, Лойко заявив, що його книга — це не літопис війни, це не літопис захисту аеропорту — це роман, художній вимисел, який ґрунтується на реальних подіях.

Окрім презентацій нових книжок, читання текстів та зустрічей з авторами, на Форумі проводилися майстер-класи, серед яких «Інтерактивні технології у бібліотечному середовищі», «Мистецтво імпровізації», майстер-клас із ілюстрації, «Як фотографувати портрет», майстер-класи з розпису та інші.